

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2017/113

Karar Sayısı : 2017/157

Karar Tarihi: 15.11.2017

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN: Manisa 2. İdare Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU: 21.12.1967 tarihli ve 969 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Merkez ve Taşra Kuruluşlarına Döner Sermaye Verilmesi Hakkında Kanun'un 3. maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinin 12.7.2013 tarihli ve 6495 sayılı Kanun'un 73. maddesiyle değiştirilen "...*Bakanlık kadro ve pozisyonlarında bulunan personelden...*" ibaresinin Anayasa'nın 10. maddesine aykırılığı ileri sürülerek iptaline karar verilmesi talebidir.

OLAY: Üretimi teşvik priminin tarafına ödenmesi amacıyla davacının yaptığı başvurunun reddi işleminin iptali talebiyle açılan davada itiraz konusu kuralın Anayasa'ya aykırılık iddiasını ciddi bulan Mahkeme, iptali için başvurmuştur.

I. İPTALİ İSTENEN KANUN HÜKMÜ

Kanun'un 3. maddesinin itiraz konusu ibarenin de yer aldığı dördüncü fıkrası şöyledir:

"Döner sermaye işletmelerinden elde edilen kârın en fazla % 80'i, Bakanlık kadro ve pozisyonlarında bulunan personelden kârın elde edilmesinde emeği geçen 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ve bu Kanunun 4/B maddesine tâbi personele katkıları oranında, asgari ücretin yıllık brüt tutarının iki katını aşmamak üzere, üretimi teşvik primi olarak ödenebilir. Üretimi teşvik priminin miktarı ile ödenmesine ilişkin esas ve usûller; görev yapılan birimin iş hacmi, görev mahalli, görevin önem ve güçlüğü, personelin hizmet sınıfı, kadro unvanı ve çalışma süresi gibi kriterler dikkate alınarak, Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine, Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. Üretimi teşvik primi dağıtımı işletme bünyesi ile sınırlıdır. İşletmenin zararı, izleyen yılların kârlarından mahsup edilir."

II. İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi içtüzüğü hükümleri uyarınca Zühtü ARSLAN, Burhan ÜSTÜN, Engin YILDIRIM, Serdar ÖZGÜLDÜR, Osman Alifeyyaz PAKSÜT, Recep KÖMÜRCÜ, Nuri NECİPOĞLU, Hicabi DURSUN, Celal Mümtaz AKINCI, Muammer TOPAL, M. Emin KUZ, Hasan Tahsin GÖKCAN, Kadir ÖZKAYA, Rıdvan GÜLEÇ, Recai AKYEL ve Yusuf Şevki HAKYEMEZ'in katılımlarıyla 4.5.2017 tarihinde yapılan ilk inceleme toplantısında, dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine OYBİRLİĞİYLE karar verilmiştir.

III. ESASIN İNCELENMESİ

2. Başvuru kararı ve ekleri, Raportör Volkan HAS tarafından hazırlanan işin esasına ilişkin rapor, itiraz konusu kanun hükmü, dayanan Anayasa kuralı ve bunların

gerekçeleri ile diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüldüğü düşünöldü:

A. İtirazın Gerekeçesi

3. Başvuru kararında özetle, kadrosu Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığında (Bakanlık) bulunan muhasebe yetkilileri ile kadrosu Bakanlıkta bulunmayıp Bakanlığa bağılı döner sermaye işletmelerinde çalışan muhasebe yetkililerinin aynı işi yaptıkları, aynı görev, yetki ve sorumlulukları üstlendikleri, döner sermaye gelirinin elde edilmesine aynı oranda katkıda buldukları, bu nedenlerle kadrosu Bakanlıkta bulunmayan muhasebe yetkililerine de üretimi teşvik primi ödemesinin yapılmasının eşitlik ilkesinin gereğı olduğu, buna karşılık itiraz konusu kuralın kadrosu Bakanlıkta bulunmayan ancak Bakanlığa bağılı döner sermaye işletmelerinde çalışan muhasebe yetkililerini üretimi teşvik priminden yararlananların kapsamı dışında bıraktığı belirtilerek kuralın, Anayasa'nın 10. maddesine aykırı olduğu ileri sürölmüştür.

B. Anayasa'ya Aykırılık Sorunu

4. Kanun'un 3. maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde; döner sermaye işletmelerinden elde edilen kârın en fazla % 80'inin, Bakanlık kadro ve pozisyonlarında bulunan personelden kârın elde edilmesinde emeğı geçen 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na ve bu Kanun'un 4/B maddesine tabi personele katkıları oranında, asgari ücretin yıllık brüt tutarının iki katını aşmamak üzere üretimi teşvik primi olarak ödenebileceğı hükme bağlanmış olup anılan cümlede yer alan "*Bakanlık kadro ve pozisyonlarında bulunan personelden*" ibaresi itiraz konusu kuralı oluşturmaktadır.

5. Anayasa'nın 10. maddesinde "*Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir./ Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz./ Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz./ Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınmaz./ Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.*" denilmek suretiyle "*kanun önünde eşitlik ilkesi*" ne yer verilmiştir.

6. Kanun önünde eşitlik ilkesi hukuksal durumları aynı olanlar için söz konusudur. Bu ilke ile eylemleri değil hukuksal eşitlik öngörölmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı; aynı durumda bulunan kişilerin kanunlar karşısında aynı işleme bağılı tutulmalarını sağlamak, kişilere ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Kanun önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağılı tutulacağı anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulamaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağılı tutulursa Anayasa'da öngörölen eşitlik ilkesi zedelenmez.

7. İtiraz konusu kuralla Bakanlık kadro ve pozisyonlarında bulunan personelin üretimi teşvik primi almasına imkân sağlanmıştı. Kurala göre üretimi teşvik priminden yararlanma koşullarından biri Bakanlık kadro ve pozisyonlarında bulunmaktır. Bakanlık kadro ve pozisyonlarında bulunmayan personelin kuralın kapsamı dışında olması nedeniyle üretimi teşvik priminden yararlanması mümkün değildir.

8. Kanun koyucunun memurlar ve diğer kamu görevlileri ile diğer çalışanlarla ilgili olarak Anayasa’da belirlenen kurallara bağlı kalmak koşuluyla düzenleme yapma yetkisinin bir sonucu olarak Bakanlık kadro ve pozisyonlarında bulunan personelin üretimi teşvik priminden yararlanabileceğini öngörmesinde Anayasa’ya aykırı bir yönün bulunmadığı açıktır.

9. Aynı unvana sahip olsalar dahi Bakanlık kadro ve pozisyonlarında bulunmayan personelin farklı kurum personeli olması, her türlü özlük işinin ve bu bağlamda mali haklarının kadro ve pozisyonunda bulunduğu kurum tarafından yerine getiriliyor olması nedeniyle Bakanlık kadro ve pozisyonlarında bulunmayan personel ile bulunan personelin mali haklar bakımından aynı hukuki konumda olduklarının kabul edilmesi ve bunlar arasında bir eşitlik karşılaştırması yapılabilmesi mümkün değildir.

10. Açıklanan nedenlerle kural, Anayasa’nın 10. maddesine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir.

IV. HÜKÜM

21.12.1967 tarihli ve 969 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığının Merkez ve Taşra Kuruluşlarına Döner Sermaye Verilmesi Hakkında Kanun’un 3. maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinin 12.7.2013 tarihli ve 6495 sayılı Kanun’un 73. maddesiyle değiştirilen “...*Bakanlık kadro ve pozisyonlarında bulunan personelden...*” ibaresinin Anayasa’ya aykırı olmadığına ve itirazın REDDİNE, 15.11.2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili
Engin YILDIRIM

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ